

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра публічного управління та землеустрою

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «ПУБЛІЧНА ПОЛІТИКА І УПРАВЛІННЯ»

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГА

(включаючи електронну пошту, робочий час / місцезнаходження тощо).

Викладач (-і)	Кравченко Тетяна Анатоліївна
Контактний тел.	+38(097) 540-33-33
E-mail:	tatyana_kravchenko@ukr.net
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=3224
Консультації	<i>Очні консультації:</i> за графіком консультацій, а. 319, головний корпус КПУ <i>Консультації off-line:</i> шляхом повідомлення на сторінці навчальної дисципліни сайту підтримки навчальних програм КПУ http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/message/index.php

АНОТАЦІЯ

Досягнення та реалізація стратегічних цілей розвитку громадянського суспільства нерозривно пов'язане з оновленням механізму публічного управління. Принципові зміни механізму прийняття рішень в публічній сфері можуть бути досягнуті, перш за все, завдяки підготовці управлінців нового покоління, яких потрібно навчити творчо мислити, аналізувати економічні, політичні і соціальні процеси, систематизувати практичний досвід публічного управління розвинутих країн, робити ґрунтовні висновки щодо стратегії і тактики публічного управління, що базується на новітніх концептуальних засадах управління публічною сферою, зорієнтованих на глибокий аналіз трансформаційних процесів сучасного світу, основаних на поєднанні теоретичної підготовки з вивченням практичного досвіду публічного адміністрування різних рівнів.

Дисципліна «Публічна політика і управління» є дисципліною циклу професійної підготовки для студентів, які навчаються за освітньою програмою «Державна служба» підготовки магістрів у галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування.

Дисципліна спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо вивчення найважливіших функцій держави як інституту управління суспільством, закономірностей і принципів їх реалізації, наукове обґрунтування державної політики як основи й системоутворюючого елементу управління. Функціональний аналіз держави, діяльність її органів влади як політико-правового інституту управління суспільством

і утворених відповідних політико-правових і соціальних відносин – це і є предмет публічного управління.

Вивчення дисципліни «Публічна політика і управління» формує у студентів системні знання з об'єктивних закономірностей, умов, процесів і специфічних особливостей формування політичних інститутів та процесів та як вони впливають на державне управління; розкриття сутності, особливостей формування та реалізації сучасної державної політики, розробки та впровадження її теоретичних і організаційно-правових засад в практику діяльності та розвитку системи органів публічної влади в Україні.

Освітній процес з дисципліни здійснюється за такими формами: навчальні заняття; самостійна робота; контрольні заходи. Видами навчальних занять, згідно з навчальним планом, є: лекції, семінарські заняття, а також консультації.

Семінарські заняття передбачають: колективне групове навчання, із застосуванням технологій ситуативного моделювання, технологій опрацювання дискусійних питань в т.ч. індивідуального.

Самостійна робота проводиться під час аудиторних занять та в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача шляхом самостійного опрацювання лекційного матеріалу, виконання індивідуальних завдань з кожного модуля курсу. Повний курс лекційного матеріалу та методичні рекомендації до виконання індивідуальних завдань розміщено на сторінках дисципліни сайту підтримки навчальних програм університету.

Консультації призначені для роз'яснення студентам теоретичних або практичних питань під час очних зустрічей з викладачем та шляхом повідомлення на сторінці навчальної дисципліни сайту підтримки навчальних програм.

Засвоєння навчального матеріалу перевіряється за допомогою поточного контролю, який здійснюється на семінарських заняттях у формі усних відповідей та самостійних робіт, перевірки виконання індивідуальних завдань. Для визначення результатів модульного та підсумкового контролю використовується система накопичення балів, яка стимулює систематичну роботу студента протягом семестру.

Підсумковий (семестровий) контроль після завершення семестру здійснюється за результатами екзамену.

ФОРМАТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна кількість годин – 120 год., у т. ч. 8 годин аудиторних занять і 112 годин самостійної роботи студента. Кількість кредитів ECTS – 4.

Всього кредитів	Всього годин	Аудиторних годин	У тому числі			Сам. робота
			Лекц.	Лабор.	Семін. (практ.)	
4	120	40	24	–	16	80

ОЗНАКИ ДИСЦИПЛІНИ

Курс (рік навчання)	Семестр	Нормативна/ вибіркова
1	2	Цикл професійної підготовки

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни

Вивчення найважливіших функцій держави як інституту управління суспільством, закономірностей і принципів їх реалізації, наукове обґрунтування державної політики як основи й системоутворюючого елемента управління; виробити навички аналізу та

прогнозування процесів і взаємодій в публічній сфері.

Завдання навчальної дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни є: набуття здобувачами вищої освіти теоретичних знань з питань аналізу та формування публічної політики, реалізації публічної політики в Україні та світі, специфіки та перспектив реалізації української моделі публічної політики; формування умінь використовувати теоретичний інструментарій для практичного аналізу політики; отримання навичок експертно-аналітичної діяльності і прогнозування в процесі прийняття стратегічних рішень та їх впровадження; набуття знань та навичок щодо організації моніторингу й оцінювання здійснюваної політики та підготовки відповідних аналітичних документів.

У результаті вивчення дисципліни «Публічна політика і управління» слухачі магістратури повинні:

знати:

- види публічного управління, основні риси теорії публічного управління;
- теоретичне підґрунтя сучасного механізму публічного управління, принципи публічного управління та їх ціннісний вимір;
- специфічні закони формування та ефективного функціонування системи публічного управління;
- класичну модель управління, що оснований на доктрині М. Вебера;
- теоретико-правові засади системи місцевого самоврядування в Україні та світі;
- чинники, критерії результативності та ефективності публічного управління;
- напрями підвищення ефективності публічного управління та адміністрування;
- сутність відповідальності у публічному управлінні

вміти:

- характеризувати громадянське суспільство як об'єкт публічного управління, позначати види та моделі громадянського суспільства;
- характеризувати структурні складові публічного управління, визначати суб'єктів та об'єкти публічного управління;
- позначати ієрархію цілей і “дерево цілей” публічного управління, його функції;
- застосовувати методи і засоби реалізації функцій публічного управління;
- позначати та пояснювати сутність форм державного устрою і методів публічного управління;
- застосовувати сучасну модель управління суспільством на засадах доброго врядування (Good Governance);
- здійснювати оцінку результативності та ефективності державного управління..

Відповідно до Освітньо-професійної програм «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» для підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти ступеня «магістр» вивчення дисципліни «Публічна політика і управління» сприяє формуванню **компетентностей та програмних результатів навчання:**

Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 5. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.

ЗК 8. Здатність обіймати посади в органах публічної влади та їх структурних підрозділах, установах, підприємствах, організаціях, міжнародних представництвах, та можливість продовження освіти за третім рівнем вищої освіти (PhD).

Спеціальні (фахові) компетенції

СК 2. Здатність організувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

СК 3. Здатність організувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування.

СК 6. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України.

СК 8. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК 10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

СК 12. Здатність до державно-громадського партнерства в процесах вироблення, реалізації та оцінювання публічної політики в площині перетину сфер управління, економіки, публічної діяльності.

СК13. Здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері державного управління та адміністрування.

Програмні результати навчання

РН 1. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.

РН 2. Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.

РН 3. Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції.

РН 5. Визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії.

РН 6. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально-організаційних структур.

РН 7. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.

РН 8. Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.

РН 11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

РН 14. Розробляти та реалізовувати заходи щодо адаптації та впровадження кращих вітчизняних та зарубіжних практик діяльності органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

ПЛАН КУРСУ

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Прак т (сем.)	Завдання для самостійної роботи
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади публічного управління та адміністрування			
Тема 1.1. Теоретико-методологічні засади публічного управління	4	2	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Тема 1.2. Організаційно-функціональна структура публічного управління	4	2	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Тема 3. Підготовка та прийняття рішень у публічному управлінні	2	2	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Тема 4. Зasadничі принципи публічного управління та адміністрування	2	2	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Змістовий модуль 2. Організація та функціонування органів публічного управління			
Тема 2.1. Центральні органи виконавчої влади: права, компетенція, функції	4	2	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Тема 2.2. Організація роботи місцевих державних адміністрацій	4	2	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Тема 2.3. Організація системи місцевого самоврядування в Україні	2	2	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Тема 2.4. Результативність та ефективність публічного управління та адміністрування	2	2	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Всього:	24	16	

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Публічна політика і управління» використовуються наступні види контролю:

1. Поточний контроль – здійснюється протягом семестру шляхом опитування на семінарських заняттях, перевірки виконання практичних робіт, індивідуальних домашніх завдань. За змістом він включає перевірку ступеню засвоєння студентом навчального матеріалу, який охоплюється темою лекційного та семінарського заняття, уміння самостійно опрацьовувати навчально-методичну літературу, здатність осмислювати зміст теми, уміння публічно та письмово представити певний матеріал, а також виконання завдань самостійної роботи.

2. Підсумковий контроль – здійснюється у формі екзамену відповідно до графіка освітнього процесу.

Для оцінювання студентів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни

виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS.

Бали нараховуються за виконання завдань аудиторної роботи, домашніх завдань до практичних занять, аудиторних самостійних робіт, індивідуальних домашніх завдань.

Результати поточного контролю здобувачів вищої освіти є складовими елементами підсумкової оцінки з дисципліни.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль знань			Залік	Сума
Контрольний модуль 1	Контрольний модуль 2	Індивідуальне завдання	20	100
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	20		
30	30			

Шкала оцінювання: 100-бальна, національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. — К. : Просвіта, 1996.

2. Концепція реформування публічної адміністрації в Україні // Електронний ресурс. — Режим доступу : <http://www.pravo.org.ua/files/administr.doc>.

3. План відновлення України. Стратегічний документ 2015—2017. // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://reforms.in.ua/Content/download/Strategic_doc_final%202015-2017.pdf

4. Про відкритість і прозорість діяльності органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування [Електронний ресурс] : Проект Закону України. — Режим доступу : <http://www.minjust.gov.ua>

5. Про відновлення дії окремих положень Конституції України: Закон України № 742-VII від 21.02.2014 р. // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/74218>

6. Про місцеві державні адміністрації : Закон України № 586-XIV від 09.04.1999 р. // Офіц. вісник України. — 1999. — № 18. — Ст. 190.

7. Про Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс] : Закон України від 07 жовтня 2010 № 2591-VI. — Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2591-17>

8. Про місцеве самоврядування в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР. — Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=280%2F97-%E2%F0>

9. Про організацію взаємодії Кабінету Міністрів України з Верховною Радою України [Електронний ресурс] : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 березня 2005 р. № 51-р. — Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=51-2005-%F0>

10. Про Стратегію сталого розвитку «Україна — 2020» : указ Президента України від 12.01.2015 р. за № 5/2015 // [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>

11. Про схвалення Стратегії реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні на період до 2017 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 р. № 227-р // [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/227-2015-%D1%80>

12. Про функціональні повноваження Міністра та його заступників [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства палива та енергетики від 17 травня 2004 № 256 — Режим доступу: http://uazakon.com/documents/date_44/pg_imndwo.htm

13. Про функціональні повноваження Прем'єр-міністра України, Першого віцепрем'єр-міністра України, віцепрем'єр-міністрів України та Урядового Секретаря Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс] : 30 Постанова Кабінету Міністрів України від 21 січня 2000 № 83 — Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=83-2000-%EF>

14. Функціонування демократичних інститутів в Україні : Резолюція Парламентської асамблеї Ради Європи від 26.01.2012 р. № 1862 (2012) // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/994_a57

Базова

15. Алексеев В. М. Публічна адміністрація в Україні: становлення та розвиток: монографія / Алексеев В. М. та ін.; за заг. ред. Толстоухова А. В., Нижник Н.Р., Гончарук Н. Т.; Секретаріат Каб. Міністрів України. — Д.: Монолит, 2010. — 400 с.

16. Бакуменко В.Д. Основи адміністративного менеджменту: навч. посіб. / Бакуменко В.Д., Усаченко Л.М. та ін. — К., 2013. — 148 с.

17. Борденюк В.І. Місцеве самоврядування та державне управління: конституційно-правові основи співвідношення та взаємодії : моногр. / В. І. Борденюк. — К. : Парламентське вид-во, 2007. — 540 с.

18. Дзюндзюк В.Б. Публічне адміністрування в Україні: навчальний посібник / В.Б. Дзюндзюк, Н.М. Мельтюхова, Н.В.Фоміцька; за заг. ред. д-ра ф. наук, проф. В.В. Корженка, к.е.н., доц. Н.М.Мельтюхової. — Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Аспірант», 2011. — 306 с.

19. Коваль Г.В. Публічне управління : навч. посіб. / Г.В. Коваль. — К., 2013. — 300 с.

20. Коломоєць Т.О. Публічне адміністрування в Україні в умовах реформування (адміністративно-правовий аспект) : навч. посіб. / Т.О. Коломоєць, П.С.Лютіков, Держ. вищ. навч. закл. «Запорізький нац. ун-т». — Запоріжжя : Запорізький нац. ун-т, 2013. — 215 с.

21. Лазор О. Д. Основи державного управління та місцевого самоврядування [Текст] : навч.-метод. посіб. [вид. 5-те, допов. і переробл.] / О. Д. Лазор, О. Я. Лазор, І. Г. Юник. — Хмельницький : ТОВ «Поліграфіст — 2», 2012. — 520 с.

22. Лазор О. Д. Територіальна організація влади в Україні [Текст] : навч. посіб. / О. Д. Лазор, О. Я. Лазор, А. О. Чемерис. — К. : Дакор, 2007. — 576 с. — (Рек. МОН).

23. Лахижа М.І. Модернізація публічної адміністрації: теоретичні та практичні аспекти / М. І. Лахижа. — Полтава : РВВ ПУСКУ, 2009. — 289 с.

24. Мельтюхова Н. Зарубіжний досвід публічного адміністрування : метод. рек./ авт. кол. : Н. Мельтюхова, В. Корженко, Ю. Дідок [та ін.] ; за заг. ред. Н. М. Мельтюхової. — К. : НАДУ, 2010. — 28 с.

25. Міненко М.А. Публічне управління: теорія та методологія: монографія / М.А. Міненко. — К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. — 404 с.

26. Теоретичні засади та організаційні механізми реформування державної служби в Україні : монографія / Н.Л. Гавкалова, Л.Й. Аведян, Л.Ю. Гордієнко та ін. — Х. : ХНЕУ, 2012. — 328 с.

Допоміжна

27. Антонюк О. Адміністративний менеджмент: теоретико-методологічні засади [Текст] / О. Антонюк. -// Персонал. — 2007. - №1. — С. 58-64.

28. Афанасьєв М. В. Побудова системи управління якістю в діяльності органів виконавчої влади регіону: моногр. / М. В. Афанасьєв, Л.Г. Шемаєва та ін. — Х. : ХНЕУ, 2008. — 472 с.

29. Бакуменко В. Д. Державно-управлінські рішення : навч. посіб. / В. Д. Бакуменко. — К. : ВПЦ АМУ, 2012. — 344 с.

30. Бережний В. О. Адаптація зарубіжного досвіду реформування публічного управління в Україні: автореферат дис. ... к. н. з держ. упр. : 25.00.01 - теорія та історія державного управління/ В. О. Бережний; ХарПІ НАДУ (Х.). — Х., 2014. — 20 с.

31. Білозерська Т. О. Реформування публічної адміністрації в Україні як крок до європейської інтеграції [Електронний ресурс] / Т. О. Білозерська // Форум права. — 2007. — № 2. — С. 11 — 19. — Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2007-2/07_btodei.pdf

32. Гавкалова Н.Л. Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до публічного адміністрування» для аспірантів спеціальності 8.15010008 «Публічне адміністрування» всіх форм навчання / укл. Н.Л. Гавкалова, М.В.Грузд, А.С. Золенко. — Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. — 60 с.

33. Геган М. Україна досі залишається централізованою державою / М. Геган // Конституційна реформа: погляд громадянського суспільства : витяги з виступів доповідачів на Громадському форумі (Одеса, 16—18 лютого 2007 р.) // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://parlament.org.ua/upload/docs/Vytyagy.doc.pdf>

34. Горбатенко В. Конституційні засади проведення адміністративної реформи в Україні та удосконалення системи органів виконавчої влади / В. Горбатенко // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua/41> 35. Зинченко Г.П. Институционализация публичного администрирования в России / Г. П. Зинченко // Государственное и муниципальное управление. Ученые записки Северо-Кавказской академии государственной службы. — Ростов-на-Дону. : Изд-во СКАГС. — 2010. — № 1 — С. 37— 45.

36. Лазор О. Я. Публічна служба в Україні: компетенції та повноваження [Текст] : монографія / О. Я. Лазор, О. В. Хорошенюк — Хмельницький, ХГПА, 2009. — 440 с.
37. Лазор О. Я. Публічна служба в Україні: становлення та перспективи розвитку (нормативно-правовий аспект) [Текст] : монографія / О. Я. Лазор, О. В. Хорошенюк — Хмельницький: ХГПА, 2009. — 313 с.
38. Лазор О. Я. Державна служба : запитання та відповіді / О. Я. Лазор, В. І. Довгань, О. Я. Моздир : навч. посіб. — Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. — 224 с.
39. Лазор О. Д. Інституціоналізація публічної самоврядної влади в Україні [Текст] : моногр. / О. Д. Лазор. — Л. : ЛРІДУ НАДУ, 2009. — 440 с.
40. Лебедева Е. Б. Административно-территориальное деление в РФ: реформы и фактор политического режима [Текст] / Е. Б. Лебедева, И. М. Бусыгина // Полис (Политические исследования). — М., 2012. — № 3. — С. 45 - 62.
41. Либман А. М. Формальная и неформальная децентрализация и политические трансформации [Текст] / А. М. Либман // Общественные науки и современность. — М., 2012. — № 4. — С. 62-73.
42. Методичні рекомендації з організації взаємодії органів державного управління та органів місцевого самоврядування [Текст] : наук. розробка / Н. М. Мельтюхова, Л. В. Набока, Н. В. Фоміцька, К. В. Шабатько ; НАДУ, Упр. орг. фундам. та приклад. дослідж., ХарРІДУ. — К. : НАДУ, 2012. — 40 с.
43. Михненко А. Трансформація українського суспільства: перехід до нової моделі розвитку [Текст] / А. Михненко, В. Бакуменко, С. Борисевич // Вісник НАДУ. — К., 2006. — № 3. — С. 282 -288.
44. Молошна О.Л. Особливості формування державно-службових відносин в умовах становлення системи публічного адміністрування в Україні / О.Л. Молошна // [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://nads.gov.ua/sub/dnepropetrovska/ua/publication/content/5939.htm?s398224032=b75230b5ab2becd438d3a2f8a518c763>
45. Оболенський О.Ю. Опорний конспект лекцій з навчальної дисципліни «Публічне управління» : наукова розробка / О.Ю. Оболенський, С.О.Борисевич, С.М.Коник. — К.: НАДУ, 2011. — 56 с.
46. Патица Н. І. Стандарти на оформлення магістерських, дипломних, бакалаврських, курсових, контрольних робіт та рефератів / Н. І. Патица. — К. : ІПК ДСЗУ, 2008. — 26 с.
47. Приходченко Л.Л. Забезпечення ефективності державного управління : теоретико-методологічні засади : моногр. / Л.Л. Приходченко, НАДУ, ОРІДУ. — Одеса : Оптимум, 2009. — 299 с.
48. Проблеми реалізації адміністративної реформи в Україні / Укл. А. Вишневський. — К., 2002. — 82 с.
49. Реформа децентралізації влади // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://decentralization.gov.ua/>
50. Реформа публічної адміністрації в Україні: проекти концепції та законів / Центр політико-правових реформ ; [упоряд. І.Коліушко, В.Тимощук]. — К. : Фокус-Ю, 2006. — 192 с.
51. Розанвалон П. Демократична легітимність. Безсторонність, рефлексивність, наближеність / П. Розанвалон [пер. з фр. Є. Т. Марічев]. — К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська Академія», 2009. — 286 с.